

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MVCRX01G97P1
prvotní identifikátor

odbor dozoru a kontroly veřejné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV- 43128-2/ODK-2013

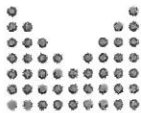
Praha 20. května 2013

Městská část Praha 5
JUDr. Tomáš Havel
pověřený asistent tajemníka ÚMČ
Náměstí 14. října 4
150 22 Praha 5

Výklad k interpretaci § 52 zákona č. 131/2000 Sb.
K č. j.: MC0519845/2013 ze dne 29. 3. 2013

Ministerstvo vnitra, odbor dozoru a kontroly veřejné správy, obdrželo Vaše podání se žádostí o stanovisko ve věci poskytování odměn neuvolněným členům zastupitelstva městských částí hl. města Prahy, zejména k aplikaci ustanovení § 52 odst. 4 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále též "PrhZ"). K tomu Vám sdělujeme následující nezávazný právní názor.

Úvodem předesíláme, že pro postavení a jednání zastupitelstva městské části a na práva a povinnosti jeho členů se obdobně použijí ustanovení PrhZ vztahující se na postavení a jednání zastupitelstva hlavního města Prahy a práva a povinnosti členů zastupitelstva hlavního města Prahy, není-li zákonem stanoveno jinak. Členům zastupitelstva, kteří vykonávají funkci jako dlouhodobě uvolnění přísluší odměna za výkon funkce (na odměnu, která se poskytuje v kogentní výši, vzniká právní nárok přímo ze zákona). Naproti tomu neuvolněným členům zastupitelstva může (ale také nemusí) být poskytnuta měsíční odměna za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem, kterým je nařízení vlády č. 37/2003 Sb., o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev, ve znění pozdějších předpisů. Dle ustanovení § 89 odst. 1 písm. c) PrhZ o konkrétní výši odměn pro neuvolněné členy zastupitelstva městské části vždy rozhoduje zastupitelstvo městské části. **Je však nutno odlišit poskytování odměny za výkon konkrétní funkce od poskytování náhrady mzdy nebo náhrady prokazatelně ušlého výdělku paušální částkou dle § 52 odst. 4 PrhZ.**

K dotazu č. 1

Dikce ustanovení § 52 odst. 4 PrhZ o nárocích „ostatních členů zastupitelstva hlavního města Prahy“, kteří nejsou uvolněnými členy zastupitelstva ve smyslu ustanovení § 52 odst. 1 PrhZ, pro které zde zákon zavádí legislativní zkratku „*neuvolnění členové zastupitelstva hlavního města Prahy*“, má v zásadě dvě relativně samostatné části rozdělující neuvolněné členy zastupitelstva na dvě skupiny (právě jen dvě, přičemž na jiné situace zákon přímou úpravou nepamatuje):

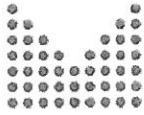
- a) neuvolnění členové zastupitelstva, **jsou-li v pracovním poměru** (tj. jsou v režimu tzv. **závislé práce** ve smyslu zákoníku práce, kde jsou povinni dbát příkazů svých nadřízených, plnit jejich úkoly, dodržovat stanovenou pracovní dobu atd.) – dle ustanovení § 52 odst. 4 věty první PrhZ mají nárok na poskytnutí pracovního volna s náhradou mzdy, přičemž rozsah doby potřebné k výkonu funkce určuje město (dle ustanovení § 200 věty první zákoníku práce současně platí, že *zaměstnanci od zaměstnavatele přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu k výkonu veřejných funkcí, občanských povinností a jiných úkonů v obecném zájmu, pokud tuto činnost nelze provést mimo pracovní dobu*),
- b) neuvolnění členové zastupitelstva, **kteří nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru** (tj. jejich možnosti volně organizovat svůj čas a povinnosti jsou flexibilnější) - (jen) této skupiny se týká „náhrada výdělku prokazatelně ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce“:

Dle ustanovení § 52 odst. 4 věta třetí PrhZ *neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy, kteří nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru, poskytuje hlavní město Praha ze svých rozpočtových prostředků náhradu výdělku prokazatelně ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce paušální částkou, jejíž výši stanoví zastupitelstvo hlavního města Prahy vždy na příslušný kalendářní rok.*

Z dikce citovaného ustanovení tak mj. vyplývá, že se jedná o **náhradu**

- **výdělku prokazatelně ušlého v souvislosti s výkonem jejich funkce** (tj. **nejedná** se o druh odměny za výkon funkce, resp. o náhradu za prostou „ztrátu času“ v souvislosti s výkonem funkce);
- pro neuvolněné členy zastupitelstva hlavního města Prahy, **kteří nejsou v pracovním či jiném obdobném poměru**,
- jejíž **výši** stanovuje ve své výlučné kompetenci **zastupitelstvo**, a to paušální částkou na příslušný kalendářní rok.

Přikláníme se tedy k prvnímu výkladu uvedenému v rámci Vašeho prvního dotazu. Potíž s potenciální aplikací druhého výkladu (provedení testu „proporcionality“) spočívá dále mj. v tom, že zákon o hlavním městě Praze neposkytuje vodítko pro určení, za jaké situace má být náhrada prokazatelně ušlého výdělku neuvolněným členům zastupitelstva hlavního města Prahy poskytnuta, i když v pracovním nebo jiném obdobném poměru jsou.

Pro úplnost upozorňujeme na do určité míry související judikát, a to rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2126/2011, že *jakákoliv odměna může být členu zastupitelstva přiznána pouze v případě, že s tím počítá zákon o obcích* (to lze nepochybně obdobně aplikovat v podmínkách hl. m. Prahy). *Pokud určitý druh odměny zákon nezná, je nepřipustné, aby takovou odměnu zastupitelstvo obce přiznalo, neboť k tomu nemá pravomoc. V opačném případě by docházelo k nekontrolovanému rozdělování veřejných prostředků, jež není možné akceptovat.*

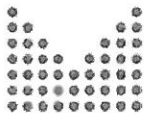
K dotazu č. 2

K další návazné otázce uvádíme, že pracovní poměr (vedle dohod konaných mimo pracovní poměr) je jedním ze základních pracovněprávních vztahů definovaných v zákoníku práce. Klíčovou otázkou k posouzení tedy je, zda se skutečně jedná o pracovní poměr podle části druhé zákoníku práce (§ 30 – § 73). **Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr** (tj. dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti), jak ostatně vyplývá z jejich názvu, **pracovním poměrem nejsou** (§ 74 – § 77 zákoníku práce). Za „jiný obdobný poměr“ lze, dle našeho názoru, považovat např. služební poměr (voják z povolání, příslušník Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR apod.). Dalším příkladem „obdobného poměru“ poměru pracovnímu může být pracovní vztah mezi družstvem a jeho členy, který se obecně řídí zákoníkem práce, nestanoví-li zvláštní předpis jinak.

K otázce „dohod konaných mimo pracovní poměr“ dodáváme, že dle ustanovení § 3 zákoníku práce *základními pracovněprávními vztahy podle tohoto zákona jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr*, nicméně dle výslovné úpravy v § 77 odst. 2 **nevztahuje se** na práci konanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr úprava týkající se pracovního poměru, mj. **pokud jde o pracovní dobu a dobu odpočinku a překážky v práci na straně zaměstnance**. Zákoník práce v ustanovení § 77 odst. 3 sice umožňuje *právo zaměstnance činného na základě dohody o pracovní činnosti na jiné důležité osobní překážky v práci a na dovolenou sjednat, popřípadě stanovit vnitřním předpisem*, avšak to představuje „výjimku“, kterou doporučujeme konzultovat v individuálním případě s **Ministerstvem práce a sociálních věcí**, do jehož věcné působnosti zákoník práce náleží.

K dotazu č. 3

Způsob prokazování „oprávněnosti“ požadavků dotčených členů zastupitelstva opět závisí na posouzení a následném rozhodnutí příslušného zastupitelstva. Postačí čestné prohlášení v této věci, ale jistě lze legitimně využít i ostatní možnosti, např. doložení registrace k daňové povinnosti na příslušném finančním úřadu, potvrzení o pracovním poměru od zaměstnavatele apod. Současně pokládáme za vhodné zmínit podmínky a omezení nastolené zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění, např. *provádí-li správce zpracování osobních údajů*

na základě zvláštního zákona, je povinen dbát práva na ochranu soukromého a osobního života subjektů údajů.

Závěrem podotýkáme, že Ministerstvo vnitra není oprávněno posuzovat jednotlivé nároky v konkrétních případech, neboť se jedná o výkon samostatné působnosti, do níž státní orgány zasahují jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen zákonem stanoveným způsobem. Podle ustanovení § 1 odst. 3 PrhZ *hlavní město Praha vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících* (městská část dle § 3 odst. 2 PrhZ *v rozsahu stanoveném zákonem a Statutem*). To se týká i právních vztahů, resp. nároků, jednotlivých členů zastupitelstva z titulu výkonu funkce pro konkrétní samosprávu.

Dále poznamenáváme, že se jedná o právně nezávazné stanovisko, neboť závazný výklad zákona přísluší v jednotlivých případech toliko soudům.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru
podepsáno elektronicky

Vyřizuje: Ing. Jana Krumlová, PhDr. Alice Urbánková
tel. č.: 974 816 646, 543 213 089
e-mail: alice.urbankova@mvcvcr.cz